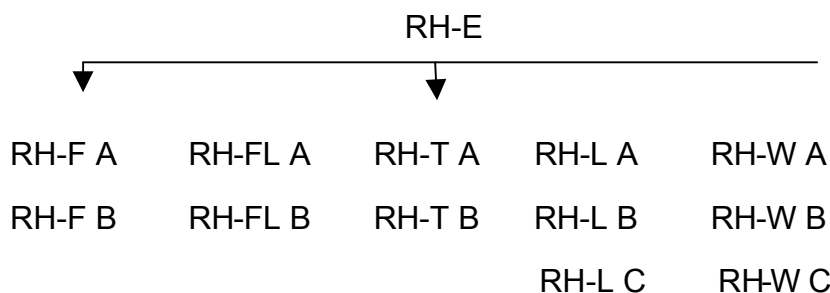

Medzinárodný skúšobný poriadok záchranných psov IPO - R

Druhy a stupne skúšok:

Skúška spôsobilosti záchranných psov	RH-E
Skúška stopovania záchranných psov	RH-F A, RH-F B
Skúška plošného vyhľadávania záchranných psov	RH-FL A, RH-FL B
Skúška záchranných psov v ruinách	RH-T A, RH-T B
Skúška záchranných psov v lavínach	RH-L A, RH-L B, RH-L C
Skúška záchranných psov vo vode	RH-W A, RH-W B, RH-W C

Každý psovod má možnosť začať skúškou spôsobilosti (RH-E) alebo skúškou kategórie A.

Zložená skúška v kategórii A oprávňuje k účasti na skúške vyššieho stupňa v tejto kategórii.

Všeobecné ustanovenia

Spoločné ustanovenia:

Skúšky záchranných psov majú jednotlivých psov kvalifikovať na ich použitie. Zložená skúška je dôkaz úspešného výcviku ako záchranného psa v platnej kategórii. Je jednou zo základných podmienok pre nasadenie v príslušných záchranných akciách. Schopnosť nasadenia je stanovená a uznaná výhradne príslušnou záchrannou organizáciou. Preto môžu byť kladené ďalšie podmienky, napríklad dodatkové poznatky psovoda, rádiové kurzy, horské kurzy, vekové hranice pre psa a psovoda, preskúšanie telesnej kondície, predpisy pre výstroj, kurzy prvej pomoci, opakovacie kurzy a i.

Skúšky záchranárskych psov môžu byť realizované po celý rok. Ak nie je zaručená bezpečnosť človeka alebo zvieratá, musí byť skúška odložená.

K skúškam záchranárskych psov sa môžu prihlásiť psy bez ohľadu na veľkosť, rasu alebo dokladu o pôvode.

Jeden psovod sa môže toho istého dňa zúčastniť len na jednom skúškovom podujatí.

Po zloženej skúške stupňa A v príslušnej kategórii, môže pes po lehote 26 dní, po zhodnotení veku psa, pristúpiť k náročnejšiemu stupňu skúšky. To isté platí aj pre stupne B a C. Psovod môže viesť viacerých psov. Pes nemôže byť vedený viacerými psovodmi.

Používajú sa krátke hlasové povely (HP). V spojení s HP je dovolené použiť meno psa čo je spolu považované ako jeden HP.

Hárajúce sa suky sú pripúšťané ku všetkým skúškam, musia však byť držané oddelene od ostatných účastníkov a musia byť skúšané až na koniec.

Po nezloženej skúške môže tento pes pristúpiť k skúške tejto kategórie až po lehote 6 dní.

Choré a z nakazenia podozrivé psy sú zo skúšok vylúčené a nesmú byť dovedené do skúškového priestoru.

Skúšobný rozhodca je oprávnený zastaviť prácu účastníka skúšky, ak pes očividne neposlúcha psovoda, ak je zreteľné, že pes nie je dostatočne pripravený, alebo ak je zreteľné, že pes kvôli nedostatočnej príprave na prácu nie je schopný vykonať požadovanú prácu v príslušnom oddelení.

Právo na usporiadanie skúšok:

Právo na usporiadanie skúšok udeľuje príslušná národná organizácia (NRO). Výsledok skúšok je uznaný všetkými NRO. Skúšky možno uskutočniť, len ak sa jej zúčastnia najmenej 4 psovodi.

Organizácia skúšok:

Za organizačnú časť skúšky je zodpovedný vedúci skúšky (VS). Zabezpečí a dozerá na všetky práce potrebné na prípravu a prevedenie skúšky.

Povinné ručenie:

Pre prípadné úrazy počas celej skúšky ručí psovod za seba aj za svojho psa. Majiteľ psa zodpovedá za všetky škody na osobách a majetku spôsobené jeho psom. Preto musí byť ako majiteľ proti následkom poistený. Rozkazy vydané výkonnostným rozhodcom prípadne usporiadateľom psovod dobrovoľne prijme a na vlastné nebezpečenstvo vykoná.

Vekové hranice:

V deň skúšky musí mať pes dovŕšený požadovaný vek:

RH-E skúška	14 mesiacov
A - skúška	18 mesiacov
B - skúška	19 mesiacov
C - skúška	20 mesiacov

Preskúšanie povahy:

Rozhodca pozoruje povahu psa pred začiatkom a počas celej skúšky. Rozhodca je povinný pri viditeľnom nedostatku povahy vykázať psa zo skúšky a toto zapísať do pracovnej knižky.

Preskúšanie povahy zahŕňa:

- a, bezpečnosť a nezaujatosť psa voči cudzím osobám
- b, bezpečnosť a nezaujatosť psa pri rušivých vplyvoch
- c, zaťažiteľnosť aj pri sťažených podmienkach ako sú dlhotrvajúca práca, viacero psov nasadených v práci, veľká horúčava alebo chlad, prašné a zadymené prostredie, silné pachové zaťaženie a i.
- d, určenie ďalších nedostatkov v povahe: plachosť pred výstrelmi, nervová slabosť a s tým spojená agresivita, prílišná ostrosť, bojzlivosť a podobne.

Povinnosti účastníka skúšky:

Psovod je povinný svoju účasť na skúške včas nahlásiť. Ak by psovodovi bolo zabránené objaviť sa v bodovom poradí, musí toto neodkladne oznámiť vedúcemu skúšky. Každý psovod, ktorý pristúpil k skúške, má prísť vo vhodnom oblečení a výstroji pre danú kategóriu. Každý psovod sa má podriadiť nariadeniam rozhodcu a vedúceho skúšky. Každý psovod má povinnosť ukončiť každú z disciplín aj keď v niektorej z disciplín nedosiahol najmenší požadovaný počet bodov. Koniec skúšky je daný vyhlásením výsledkov a s tým spojeným predaním knižky výkonov. Predčasné prerušenie skúšky je spolu s odôvodnením zapísané do pracovnej knižky.

Pracovná knižka:

Pracovná knižka vydávaná národnou organizáciou je záväzná pre každého účastníka a musí byť zapísaná do preukazu o pôvode resp. pri psoch bez PP registrovaná národnou záchranárskou organizáciou. Má sa pred začatím skúšky predložiť vedúcemu skúšky. Vedúci skúšky zapíše skúšku do pracovnej knižky a rozhodca ju podpíše.

Hodnotenie:

Hodnotenie výkonov vyplýva zo známok a bodov. Znáмка a k nej príslušné body musia

Počet bodov	Výborný	Veľmi dobre	Dobre	Uspokojivý	Nedostatočný	Nedostatočný
2	2	2	2	1.5	1	0.5 - 0
3	3	3	2.5	2.5 - 2	1.5	1 - 0
5	5	4.5	4	3.5	3 - 2	1.5 - 0
7	7	6.5	6	5.5 - 5	4.5 - 2.5	2 - 0
8	8	7.5	7 - 6.5	6	5.5 - 3	2.5 - 0
10	10	9.5 - 9	8.5 - 8	7.5 - 7	6.5 - 4	3.5 - 0
15	15 - 14,5	14 - 13.5	13 - 12	11.5 - 10.5	10 - 5.5	5 - 0
20	20 - 19,5	19 - 18	17.5 - 16	15.5 - 14	13.5 - 7.5	7 - 0
25	25 - 24	23,5 - 22,5	22 - 20	19.5 - 17.5	17 - 9	8.5 - 0
30	30 - 29	28.5 - 27	26.5 - 24	23.5 - 21	20.5 - 11	10.5 - 0
35	35 - 34	33.5 - 31.5	31 - 28	27.5 - 24.5	24 - 13	12.5 - 0
40	40 - 38,5	38 - 36	35.5 - 32	31.5 - 28	27.5 - 14.5	14 - 0
50	50 - 48	47.5 - 45	44.5 - 40	39.5 - 35	34.5 - 18	17.5 - 0
60	60 - 58	57.5 - 54	53.5 - 48	47.5 - 42	41.5 - 21.5	21 - 0
70	70 - 67,5	67 - 63	62.5 - 56	55.5 - 49	48.5 - 25	24.5 - 0
80	80 - 77	76.5 - 72	71.5 - 64	63.5 - 56	55.5 - 21.5	21 - 0
90	90 - 86,5	86 - 82	81.5 - 72	71.5 - 63	62.5 - 32	31.5 - 0
100	100 - 96	95.5 - 90	89.5 - 80	79.5 - 70	69.5 - 36	35.5 - 0
120	120 - 114,5	114 - 108	107.5 - 96	95.5 - 84	83.5 - 42.5	42 - 0
200	200 - 191	190 - 180	179 - 160	159 - 140	139 - 70	69 - 0
300	300 - 286	285 - 270	169 - 210	239 - 210	209 - 110	109 - 0
Percentá	viac ako 95	95% - 90%	89% - 80%	79% - 70%	69% - 36%	35% - 0%

presne zodpovedať prevedeniu cvičenia. Pri rovnakom počte bodov platí hodnotenie v poradí: 1. Pachová práca, 2. Poslušnosť, 3. Zručnosť

Bodová tabuľka:

V celkovom poradí sa udávajú len celé body. Toto neznamená, že sa pri jednotlivých cvičeniach nemôže rátať s čiastočnými bodmi. Ak by pri konečnom výsledku nejakej

disciplíny nevyšlo celé číslo, zaokrúhli sa toto podľa celkového dojmu z výkonu nahor alebo nadol.

Vyhodnotenie:

Skúška je zložená, ak pes dosiahol v každej z disciplín najmenej 70% z celkového počtu možných bodov.

Zoznamy výsledkov a formuláre:

Platia národné podmienky pre doručenie resp. dokumentáciu výsledkov skúšky.

Rozhodca:

Skúšky môžu byť rozhodované len spôsobilými a od národnej záchranárskej organizácie poverenými rozhodcami. Jeden rozhodca môže za jeden deň rozhodovať maximálne pri 36 jednotlivých disciplínach (jednotkách). Platia všetky podmienky rozhodcovského poriadku medzinárodnej záchranárskej organizácie.

Počet disciplín, ktoré môže rozhodca za deň posúdiť:

RH - E		2 jednotky
Poslušnosť	všetky oddelenia	1 jednotka
Zručnosť	všetky oddelenia	1 jednotka
RH-F	pachová práca	1 jednotka
RH-FL	pachová práca	1 jednotka
RH-T	pachová práca	1 jednotka
RH-L	pachová práca	1 jednotka
RH-W A	práca vo vode	1 jednotka
RH-W B	práca vo vode	2 jednotky
RH-W C	práca vo vode	4 jednotky.

Rozhodnutie rozhodcu je konečné.

Záchranárske psy - Skúška spôsobilosti RH-E

delí sa na A - pachová práca

100 bodov

B - poslušnosť a zručnosť 100 bodov

najvyšší počet bodov 200 bodov

Oddelenie A - pachová práca

najvyšší počet bodov 100 bodov

držanie stopy 70 bodov

predmety 3x10 bodov 30 bodov

Čas na vypracovanie 15 minút

vlastná stopa, cca 600 krokov, 30 minút stará

2 odbočenia prispôsobené terénu

3 predmety vo veľkosti topánky

10 metrové vodítko na voľnej stope

ukončenie je označené

Všeobecné ustanovenia:

Môžu sa používať len predmety dobre napáchnuté psovodom, ktoré neprekračujú stanovenú veľkosť, a ktorých farba sa viditeľne neodlišuje od okolia. Prvý predmet sa odkladá pri prvom odbočení, druhý pri druhom a tretí na konci stopy. Pach stopy by sa pri pokladaní predmetu nemal zmeniť. Psovod (= pokladač stopy) nemôže hrabať ani zostať stáť. Predmety sa neukladajú vedľa, ale na stopu. Prerušenie práce rozhodcom nasleduje po tom, ako sa psovod vzdiali od stopy na viac ako 10 metrov. V obťažnom teréne môže rozhodca povoliť väčšiu vzdialenosť. Prerušenie nasleduje vždy vtedy, ak má rozhodca dojem, že pes už sám nemôže stopu zachytiť.

Povel:

"Hľadaj" alebo "Stopa". Povel je povolený na začiatku stopy a po každom predmete. Aj príležitostné chválenie a príležitostné "hľadaj" je, okrem odbočení a predmetov, povolené.

Podmienky vykonania:

Po vyzvaní sa psovod hlási so svojim psom u rozhodcu. Pred prácou na stope, v priebehu nasadenia a v priebehu celej stopy je od každého nátlaku upustené. Psovod nasleduje svojho psa a má si udržiavať vzdialenosť 10 metrov aj pri voľnom hľadaní. Ako náhle pes nájde predmet, musí ho bez akéhokoľvek pôsobenia psovoda zdvihnúť alebo presvedčivo označiť. Keď zdvihne predmet, môže zostať stáť, sadnúť si alebo prísť k psovodovi. Ak ide s predmetom ďalej alebo ho zdvihne v ľahu je to chyba. Označenie môže byť v ľahu, v sede alebo v stoji (aj v zmene). Po tom, ako pes predmet označil, odoberie sa psovod k svojmu psovi. Zdvihnutím predmetu psovod ukáže, že ho pes našiel. Potom psovod pokračuje so svojim psom v práci na stope. Po ukončení

práce na stope predá nájdené predmety rozhodcovi. Cvičenie sa končí odhlásením psovoda a oznámením rozhodcu o hodnotení.

Oddelenie B - poslušnosť a zručnosť

Najvyšší počet bodov: 100 bodov

1, Vodenie na vodítku 10 bodov

Povel "k nohe" je povolený pri každom začiatku. Psovod sa so svojim psom odoberie k rozhodcovi, posadí psa a predstaví sa. Vodítko musí držať voľne previsujúce v ľavej ruke. Zo základného postoja musí pes psovoda na povel "k nohe" pozorne, s radosťou a priamo nasledovať, s lopatkou vždy vo výške kolena, zostať na ľavej strane psovoda a pri zastavení sa automaticky, rýchlo a priamo posadiť. Predbiehanie, zaostávanie, vybočovanie psa do strany, ako aj váhavé čakanie psovoda pri otáčaní sú chybné. V chôdzi je potrebné ukázať otočenie doľava, doprava a dozadu. Zastavenie je treba ukázať dvakrát. Pri poslednom zastavení sa psovi dá vodítko dole.

2, Vodenie na voľno 15 bodov

Povel "k nohe" je povolený pri každom začiatku. Zo základného postoja musí pes na povel "k nohe" automaticky, radosťne a priamo nasledovať psovoda, s lopatkou vždy vo výške kolena na ľavej strane psovoda a pri zastavení sa sám, rýchlo a priamo posadiť. Predbiehanie, zaostávanie, vybočovanie psa do strany, ako aj váhavé čakanie psovoda pri otáčaní sú chybné. V chôdzi je potrebné ukázať otočenie doľava, doprava a dozadu. Zastavenie je treba ukázať jeden raz. Počas vodenia na voľno pôsobí rozptýlenie v podobe dvoch výstrelův (kaliber 6 - 9 mm) a zvuk motora. Pes sa musí chovať ľahostajne vzhľadom na výstrel. Ak pes ukáže strach pred výstrelom alebo hlukom je vylúčený zo skúšky. Ak pes na výstrel reaguje agresívne, je to považované za chybu, pokiaľ je pod kontrolou psovoda. Plný počet môže dostať len pes, ktorému je všetok hluk okolia a výstrely ľahostajné. Agresívne a bojzlivé psy sú zo skúšky vylúčené.

3, Chodenie po neprijemnom materiáli 10 bodov

Prekážka: Na ploche cca 4 m² cca 3x3 m sú kameňmi podložené plechové tabule, stavebné železné tyče, mreže, fólie, trosky alebo podobný materiál. Psovod pred prekážkou zaujme základný postoj. S povelom "k nohe" vstúpi psovod na prekážku a ide so svojim psom, ktorý ho bez vodítka nasleduje pri nohe, tam a späť, pričom pri návrate ukáže jedno zastavenie. Po opustení plochy zaujme psovod so svojim psom základný postoj.

4, Voľný pohyb s privolaním 10 bodov

Zo základného postoja pustí psovod na znamenie rozhodcu svojho psa. Psovod svoju pozíciu nemení. Keď sa pes vzdialil najmenej 10 metrov, zavolá ho psovod na znamenie rozhodcu ľubovoľným povelom k sebe. Pes musí okamžite a radosťne prísť k psovodovi.

5, Prechod cez skupinu 10 bodov

Povel "k nohe". Na znamenie rozhodcu ide psovod so svojim psom, ktorý ho nasleduje bez vodítka, cez pohybujúcu sa skupinu, ktorá pozostáva z najmenej 4 ľudí. Psovod musí v skupine najmenej raz zastaviť.

6, Prekážky 15 bodov

Povel "k nohe", "hop (vpred)". Pes je s povelom "k nohe" vedený k trom prirodzeným prekážkam za sebou. Ako prekážky sú vhodné napríklad ker, sud alebo kôl, ktoré dosahujú výšku najmenej 0,4 m a najviac 0,8 m. Na povel "hop" musí pes prekážku bez dotyku alebo s dosadnutím prekonať. Psovod ide postranne s ním.

7, Prechod cez stabilný drevený most (kladina) 10 bodov

Povel "k nohe". Pes je privedený k stabilnému drevenému mostu so vstupom. Drevený most má byť cca 4,5 m dlhý, cca 0,4 m vysoký a maximálne 0,4 m široký. Na povel "k nohe" musí pes pokojne a bezpečne prejsť vstupom aj mostom. Psovod ide postranne s ním.

8, Nesenie a odovzdanie 10 bodov

Povel ľubovoľný. Pes je zodvihnutý psovodom alebo inou osobou zo zeme alebo z nejakého vyvýšeného miesta (napríklad z menšieho stola), cca 10 metrov nesený a odovzdaný psovodovi alebo nejakej inej osobe. Osoba nesie psa tiež cca 10 metrov a položí ho potom na zem. Na pokyn rozhodcu si psovod zavolá psa, zaujme základný postoj a dá psa na vodítko. Pes nesmie prejavovať agresivitu voči psovodovi ani voči pomocným osobám.

9, Odloženie pri rozptýlení 10 bodov

Povel "zostaň", "sadni". Psovod odloží psa pri začiatku práce iného psa na mieste určenom rozhodcom a to bez vodítka a bez toho, aby pri ňom nechal nejaký predmet, potom ide psovod najmenej 30 krokov preč od psa a zostane stáť odvrátene od psa. Pes musí bez vplyvu psovoda zostať ležať, zatiaľ čo druhý pes prevedie cvičenia 1 až 7. Počas cvičenia 5 druhého psa ide psovod spolu so skupinou. Po skončení cvičenia 5 ide psovod späť na svoje predchádzajúce miesto. Na pokyn rozhodcu ide psovod späť k svojmu psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Na ďalší pokyn rozhodcu dá psovod povel "sadni". Pes sa musí rýchlo a priamo posadiť. Táto časť skúšky sa končí odhlásením psovoda a vyhlásením výsledkov rozhodcom.

Poslušnosť pre:

Záchranárske psy - skúška stopovania	RH-F	A a B
- skúška z plošného vyhľadávania	RH-FL	A a B
- skúška v ruinách	RH-T	A a B

Oddelenie B - Poslušnosť

Najvyšší počet bodov: **50 bodov**

Všeobecné ustanovenia:

Rozhodcovi je ponechané na uváženie, či vykoná poslušnosť ako skupinové cvičenie (maximálne 3 psy). Pes musí všetky cvičenia vykonať radostne a rýchlo. V základnom postoji sedí pes tesne a priamo na ľavej strane psovoda tak, že sa plece dotýka kolena psovoda. Rozhodca dá pokyny na začiatku cvičenia. Všetko ostatné ako obraty, zastavenia, zmeny chôdze a pod. je vykonávané bez pokynu rozhodcu. Psovodovi je však dovolené sa rozhodcu na tieto pokyny opýtať. Pri odvolaní psa z frontálnej pozície do pozície pri nohe si môže pes sadnúť priamo alebo blízko psovoda.

1, Vodenie na voľno 10 bodov

Povel "k nohe". Povel je povolený pri začiatku a zmene chôdze. Zo základného postoja musí pes psovoda na povel "k nohe" pozorne, radostne a priamo nasledovať, s lopatkou zostať vždy vo výške kolena na ľavej strane psovoda a pri zastavení sa sám, rýchlo a priamo posadiť. Predbiehanie, zaostávanie, postranné vybočovanie psa ako aj váhavé čakanie psovoda pri otočeniach je chybné. Na konci cvičenia ide psovod so svojim psom na pokyn rozhodcu cez skupinu ľudí a aspoň raz predvedie zastavenie. Skupina sa musí pohybovať. Pri normálnej chôdzi treba ukázať aspoň jedno otočenie doľava, doprava a dozadu. Zmena chôdze z behu do pomalého kroku musí byť predvedená bez pomocných krokov normálnej chôdze. Zastavenie je treba ukázať dvakrát pri normálnej chôdzi. Počas vodenia na voľno prebieha rozptýlenie v podobe dvoch výstrelov (kalibru 6 - 9 mm) a zvuku motora. Pes sa má voči výstrelom zachovať ľahostajne. Ak pes preukáže strach pred výstrelom alebo hlukom je vylúčený zo skúšky. Ak pes na výstrel reaguje agresívne, je to považované za chybu, pokiaľ je pod kontrolou psovoda. Plný počet môže dostať len pes, ktorému je všetko hluk okolia a výstrely ľahostajné. Agresívne a bojzlivé psy sú zo skúšky vylúčené.

2, Odloženie do sedu 5 bodov

Povel "k nohe", "sadni". Zo základného postoja ide psovod rovno so svojim psom, ktorý ho bez vodítka nasleduje pri nohe. Po 10 - 15 krokoch sa pes má na povel "sadni" alebo posunok posadiť bez toho, aby psovod zastal alebo sa obzrel. Po ďalších 30 krokoch sa psovod zastaví a hneď sa obráti k svojmu psovi. Na pokyn rozhodcu ide psovod naspäť k svojmu psovi a zaujme základný postoj.

3, Odloženie v ľahu s privolaním 5 bodov

Povel "k nohe", "ľahni", "ku mne", "k nohe". Zo základného postoja ide psovod rovno so svojim psom, ktorý ho bez vodítka nasleduje pri nohe. Po 10 - 15 krokoch sa pes má na povel „ľahni,“ alebo posunok ľahnúť bez toho, aby psovod zastal alebo sa obzrel. Po ďalších 30 krokoch v priamom smere psovod zastane a otočí sa k svojmu pokojne ležiacemu psovi. Na pokyn rozhodcu psovod povelom "ku mne" alebo posunkom zavolá psa. Radostne a rýchlym krokom príde pes k psovodovi a posadí sa tesne pred neho. Na povel alebo posunok pes zaujme základný postoj.

4, Odloženie v stoji s privolaním 5 bodov

Povel "k nohe", "stoj", "ku mne", "k nohe". Zo základného postoja ide psovod rovno so svojim psom, ktorý ho bez vodítka nasleduje pri nohe. Po 10 - 15 krokoch pes má na povel "stoj" alebo posunok hneď zostať stáť bez toho, aby psovod zastal alebo sa

obzrel. Po ďalších 30 krokoch v priamom smere psovod zastane a otočí sa k svojmu pokojne stojacemu psovi. Na pokyn rozhodcu psovod povelom "ku mne" alebo posunkom zavolá psa. Radostne a rýchlym krokom príde pes k psovodovi a posadí sa tesne pred neho. Na povel alebo posunok pes zaujme základný postoj.

5, Aportovanie na rovine 5 bodov

Povel "prines (aport)", "pust", "k nohe". Zo základného postoja hodí psovod predmet, ktorý má pri sebe, približne 10 krokov ďaleko. Povel "prines (aport)" môže byť vydaný až vtedy keď predmet leží v pokoji. Pes, ktorý sedí bez vodítka pri svojom psovodovi, má na jednorazový povel "prines (aport)" alebo na posunok rýchlo bežať k predmetu, tento hneď zodvihnúť a priniesť ho tiež rýchlo svojmu psovodovi. Pes si má sadnúť tesne pred psovoda a predmet držať v papuli tak dlho, dokiaľ mu psovod po krátkej pauze s povelom "pust" neodoberie. Na povel alebo posunok potom pes zaujme základný postoj. Psovod nesmie počas celého cvičenia opustiť svoje miesto.

6, Aportovanie cez šikmú stenu (150 cm/uhol 150 st.) 5 bodov

Povel "hop (vpred)", "prines (aport)", "pust", "k nohe". Psovod zaujme v primeranej vzdialenosti od prekážky základný postoj, pričom pes sedí bez vodítka pri ňom. Potom psovod hodí predmet cez šikmú stenu. Na povel "hop (vpred)" - "prines (aport)" alebo na posunok pes prekoná prekážku, hneď zoberie predmet a cez prekážku naspäť priniesie. Pes si má sadnúť tesne pred psovoda a predmet držať v papuli tak dlho, dokiaľ mu psovod po krátkej pauze s povelom "pust" neodoberie. Na povel alebo posunok potom pes zaujme základný postoj. Psovod nesmie počas celého cvičenia opustiť svoje miesto.

7, Vyslanie zo zaľahnutím 5 bodov

Povel "vpred", "ľahni", "sadni". Na pokyn rozhodcu ide psovod zo základného postoja určeným smerom so svojím psom, ktorý ho bez vodítka nasleduje pri nohe. Po 10 - 15 krokoch dá psovod povel psovi "vpred" a zostane stáť. Je dovolené zároveň s povelom jeden krát zdvihnúť ruku. Pes sa má rýchlym krokom približne 40 krokov v ukázanom smere vzdialiť. Na povel "ľahni" si má bez okolkov ľahnúť. Na pokyn rozhodcu psovod príde k svojmu psovi tak, že sa postaví na jeho pravú stranu a zaujme povelom "sadni" alebo posunkom základný postoj.

8, Odloženie psa pri rozptýlení 10 bodov

Povel "zostaň", "sadni". Psovod na začiatku práce jedného alebo viacerých psov povelom "zostaň" odloží svojho psa na rozhodcom určenom mieste, a to bez akéhokoľvek predmetu. Potom sa psovod od svojho psa vzdiali na najmenej 40 krokov a zostane k nemu obrátený pokojne stáť. Pes musí bez vplyvu psovoda pokojne ležať, kým druhý pes predvedie cvičenia 1 až 7. Počas cvičenia poslušnosti v skupinke druhého psa, psovod ide spolu so skupinou. Po cvičení sa zasa vráti na svoje predchádzajúce miesto. Na pokyn rozhodcu ide psovod k svojmu psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Na ďalší pokyn rozhodcu dá psovod povel "sadni". Pes sa musí rýchlo a priamo posadiť. Táto časť skúšky sa končí odhlásením sa psovoda a vyhlásením výsledkov rozhodcom.

Zručnosť pre:

Záchranárske psy - skúška stopovania	RH-F	A a B
- skúška z plošného vyhľadávania	RH-FL	A a B
- skúška v ruinách	RH-T	A a B

Oddelenie C - Zručnosť

Najvyšší počet bodov: **50 bodov**

1, Pohyblivý most na sudoch 5 bodov

Prekážka: dva rovnako veľké sudy s priemerom cca 0,4 m, drevená doska s dĺžkou cca 4 m a šírkou cca 0,3 m. Povel "hop (vpred)", "k nohe". Psovod zaujme so svojim psom v primeranej vzdialenosti od prekážky základný postoj. Na povel "hop" a posunok má pes vyskočiť na most a v prvej polovici na povel počkať. Môže stáť, sedieť alebo ležať. Na pokyn rozhodcu ide psovod so svojim psom ďalej až ku koncu prekážky, kde ju pes opustí. Na povel alebo posunok má pes zaujať základný postoj. Pes musí prejsť celý most bez toho, aby bol bojzlivý alebo nevyrovnaný.

2, Hojdačka 5 bodov

Prekážka: drevená doska dĺžky cca 4 m a šírky cca 0,3 m, v strede sud s priemerom cca 0,4 m. Povel "vpred", "k nohe". Psovod zaujme so svojim psom v primeranej vzdialenosti od prekážky základný postoj. Na povel "vpred" a posunok musí pes ísť až k bodu preklopenia, preklopiť dosku a potom ju na konci opustiť. Potom ako pes preklopil dosku, môže ísť psovod popri prekážke s ním, ale bez toho, aby mu pomáhal. Nemôže sa dotknúť psa, ani prekážky. Na konci prekážky zaujme pes na povel "k nohe" alebo posunok základný postoj. Pes musí prejsť celú prekážku bez toho, aby bol bojzlivý alebo nevyrovnaný.

3, Vodorovný rebrík 10 bodov

Prekážka: drevený priečkový rebrík s dĺžkou cca 4 m a šírkou cca 0,5 m ležiaci na dvoch cca 0,5 m vysokých podperách, vzdialenosť medzi priečkami cca 0,3 m, šírka priečok 5 cm, s výstupom. Povel "vpred", "k nohe". Psovod zaujme so svojim psom v primeranej vzdialenosti od prekážky základný postoj. Na povel "vpred" a posunok ide pes po výstupe na rebrík s priečkami a na tomto až na poslednú priečku na náprotivnom konci. Tu ho psovod dá dole a pes na povel "k nohe" alebo posunok zaujme základný postoj. Pes musí používať priečky a nie žrde rebríka. Psovod môže ísť popri pracujúcom psovi bez toho, aby sa dotkol prekážky alebo psa.

4, Skok do diaľky 5 bodov

Prekážka: vodná priekopa, náradie na skákanie atď., dĺžka 1,5 m, výška 0,3 m, hĺbka 1,0 m. Povel "hop (vpred)", "stoj", "k nohe". Psovod zaujme so svojim psom v primeranej vzdialenosti od prekážky základný postoj. Na povel "hop" a posunok má pes prekážku preskočiť. Po skoku má pes na povel "stoj" alebo posunok stáť. Na pokyn

rozhodcu sa psovod odoberie k svojmu psovi a povelom "k nohe" alebo znamením ho zoberie k nasledujúcej prekážke.

5, Plazenie 5 bodov

Prekážka: Tunel na plazenie s priemerom cca 0,5 m, cca 3 m dlhý. Povel: "plaz", ďalšie povelý ľubovoľné, "k nohe". Psovod zaujme so svojim psom v primeranej vzdialenosti od prekážky základný postoj. Na povel "plaz" a znamenie sa má pes prekážkou preplaziť. Po tom, ako pes prekážku opustil, má na povel a znamenie vyčkať. Môže stáť, sedieť alebo ležať. Na pokyn rozhodcu sa psovod odoberie k svojmu psovi a na povel "k nohe" alebo na znamenie pes zaujme základný postoj.

6, Chôdza po neprijemnom materiáli 5 bodov

Prekážka: na ploche cca 3x3 m sú porozkladané neprijemné materiály (napríklad kameňmi podložené plechové tabule, stavebné železné mreže, fólie, trosky a podobný materiál). Psovod zaujme sa psom pred prekážkou základný postoj. Povelom "k nohe" vkročí na prekážku a ide so svojim psom, ktorý ho nasleduje bez vodítka, raz tam a raz späť, pričom na ceste späť ukáže zastavenie. Po opustení plochy zaujme psovod so psom základný postoj.

7, Ovládateľnosť na diaľku 10 bodov

Pomôcky: 1 kužeľ na označenie východzieho bodu, 3 výrazné body vo vzdialenosti cca 40 m, palety, sud alebo podobné, výška maximálne 0,6 m. Povel "revír" alebo "vpred", "hop", "ku mne", "k nohe". Psovod zaujme vo východzom bode základný postoj. Na pokyn rozhodcu pošle psovod svojho psa bez toho, aby zmenil svoje stanovisko, povelom "vpred" alebo "revír" a znamením k cca 20 m vzdialenému kužeľom označenému bodu. Na ďalší pokyn rozhodcu psovod vyšle svojho psa bez toho, aby zmenil svoje stanovisko povelom "pred" alebo "revír" a znamením k prvému určenému bodu. Na povel "hop" má pes na tento vyskočiť a zotrvať tam. Potom psovod pošle psa k ďalšiemu bodu, na ktorý má tiež vyskočiť a zotrvať na ňom. To isté platí aj pre tretí bod. Poradie bodov, ku ktorým má pes bežať, určí rozhodca na začiatku cvičenia. Z tretieho bodu je pes zavolaný povelom "ku mne" späť k psovodovi, pred ktorého si má tesne sadnúť. Na povel "k nohe" alebo znamenie má pes zaujať základný postoj.

8, Nosenie a odovzdanie 5 bodov

Povel je ľubovoľný. Pes je zodvihnutý psovodom alebo inou osobou zo zeme alebo z nejakého vyvýšeného miesta (napríklad z detašovaného), cca 10 metrov nesený a odovzdaný psovodovi alebo nejakej inej osobe. osoba nesie psa tiež cca 10 metrov a položí ho na zem. Na pokyn rozhodcu si psovod zavolá psa, zaujme základný postoj a dá psa na vodítka a odoberie sa k rozhodcovi. Pes nesmie prejaviť agresivitu voči psovodovi ani voči pomocným osobám. Táto časť skúšky sa končí odhlásením sa psovoda a vyhlásením výsledkov rozhodcom.

Delí sa na: Pachová práca **200 bodov**

Poslušnosť **50 bodov**

Zručnosť **50 bodov**

Najvyšší počet bodov **300 bodov**

Oddelenie A - Pachová práca

Najvyšší počet bodov **200 bodov**

Držanie stopy **100 bodov**

Predmety 5x4 body **20 bodov**

Označenie osoby **80 bodov**

Čas na vypracovanie: 20 minút.

Cudzia stopa, 1000 krokov (dĺžka kroku 70 cm), 90 minút stará, zmena okolia, 5 odbočení, 5 predmetov potreby maximálne veľkosti topánky, pokladač stopy ležiaci alebo sediaci na konci stopy, stopa na voľno alebo 10 m vodítko, začiatok na neoznačenej ceste cca 20 m dlhej.

Všeobecné ustanovenia:

Jedna osoba musí vedieť rozhodcovi povedať presný priebeh stopy, pretože pokladač stopy pri jej vypracovaní nemôže byť prítomný. Pokladač musí byť najneskôr pri začiatku vypracovania stopy na svojom mieste. Psovod musí pred začiatkom pachovej práce rozhodcovi oznámiť spôsob označenia. Môžu sa použiť len predmety dobre napáchnuté pokladačom, ktoré nepresahujú predpísanú veľkosť a výrazne sa neodlišujú od okolia. Pach stopy sa pri pokladaní predmetov nemá zmeniť, preto pokladač nesmie hrabať ani zostať stáť. Predmety nemajú ležať vedľa, ale na stope. Prerušenie práce rozhodcom nasleduje po tom, ako sa psovod vzdialil od stopy na viac ako 10 metrov. V obťažnom teréne môže rozhodca povoliť väčšiu vzdialenosť. Prerušenie nasleduje vždy vtedy, ak má rozhodca dojem, že pes už sám nemôže stopu zachytiť.

Povel:

"Hľadaj". Povel je povolený pri začiatku stopy a po každom predmete. Aj príležitostné chválenie a príležitostné "hľadaj" je, okrem odbočení a predmetov, povolené.

Podmienky vykonania:

Po zavolaní sa psovod hlási so svojim psom pripraveným na hľadanie u rozhodcu. Začiatok na neoznačenej ceste dĺžky 20 m je rozhodcom zreteľne opísaný. Pred prácou na stope, v priebehu nasadenia a v priebehu celej stopy je od každého nátlaku upustené. Psovod nasleduje svojho psa a má si udržiavať odstup 10 metrov aj pri voľnom hľadaní. Ako náhle pes nájde predmet, musí ho bez akéhokoľvek pôsobenia psovoda zdvihnúť alebo presvedčivo označiť. Keď zdvihne predmet, môže zostať stáť, sadnúť si alebo prísť k psovodovi. Ak ide s predmetom ďalej alebo ho zdvihne v ľahu je to chyba. Označenie môže byť v ľahu, v sede alebo v stoji (aj v zmene). Po tom, ako

pes predmet označil, odoberie sa psovod k svojmu psovi. Zodvihnutím predmetu psovod ukáže, že ho pes našiel. Potom psovod pokračuje so svojim psom v práci na stope. Po nájdení osoby má psovod okamžite zostať stáť. Pes má nájdenú osobu jednoznačne vyštekať, označiť dovádzacím spôsobom alebo voľným spôsobom označiť. Pes má pri vyštekávaní zostať v okruhu 2 m okolo schovanej osoby, kým nepríde jeho psovod. Označujúci pes má pri osobe počkať. Dovádzacím spôsobom a voľným spôsobom označenia musí pes svojho psovoda doviesť priamou cestou k schovanej osobe. Na pokyn rozhodcu sa psovod odoberie k svojmu psovi. Po skončení pachovej práce dá psovod psovi vodítko, ide k rozhodcovi, zaujme základný postoj a predá mu nájdené predmety a odhlási sa z pachovej práce. Táto časť skúšky sa končí odhlásením psovoda a vyhlásením výsledkov rozhodcom.

Oddelenie B - Poslušnosť

Oddelenie C - Zručnosť

Záchranárske psy - Skúška stopovania stupeň B RH- F B

Delí sa na: Pachová práca **200 bodov**

Poslušnosť **50 bodov**

Zručnosť **50 bodov**

Najvyšší počet bodov **300 bodov**

Oddelenie A - Pachová práca

Najvyšší počet bodov **200 bodov**

Držanie stopy **100 bodov**

Predmety 5x4 body **20 bodov**

Označenie osoby **80 bodov**

Čas na vypracovanie: 45 minút.

Cudzia stopa, 2000 krokov (dĺžka kroku 70 cm), 180minút stará, zmena okolia, 7 odbočení prispôsobené okoliu, 7 predmetov potreby maximálne 15x15x5 cm, pokladač stopy ležiaci alebo sediaci na konci stopy, stopa na voľno alebo 10 m vodítko, začiatok na ploche 20x20 m, označená identifikačným predmetom.

Všeobecné ustanovenia:

Jedna osoba musí vedieť rozhodcovi povedať presný priebeh stopy, pretože pokladač stopy pri jej vypracovaní nemôže byť prítomný. Pokladač musí byť najneskôr pri začiatku vypracovania stopy na svojom mieste. Psovod musí pred začiatkom pachovej práce rozhodcovi oznámiť spôsob označenia. Môžu sa použiť len predmety dobre

napáchnuté pokladačom, ktoré nepresahujú predpísanú veľkosť a výrazne sa neodlišujú od okolia. Pach stopy sa pri pokladaní predmetov nemá zmeniť, preto pokladač nesmie hrabať ani zostať stáť. Predmety nemajú ležať vedľa, ale na stope. Prerušenie práce rozhodcom nasleduje po tom, ako sa psovod vzdiali od stopy na viac ako 10 metrov. V obťažnom teréne môže rozhodca povoliť väčšiu vzdialenosť. Prerušenie nasleduje vždy vtedy, ak má rozhodca dojem, že pes už sám nemôže stopu zachytiť.

Povel:

"Hľadať". Povel je povolený pri začiatku stopy a po každom predmete. Aj príležitostné chválenie a príležitostné "hľadať" je, okrem odbočení a predmetov, povolené.

Podmienky vykonania:

Po zavolaní sa psovod hlási so svojim psom pripraveným na hľadanie u rozhodcu. Začiatok na ploche 20x20 m je označený identifikačným predmetom. Rozhodca podá podrobný popis okolia. Potom pes musí do piatich minút nájsť začiatok stopy/identifikačný predmet. Hodnotenie práce sa začína až po zachytení stopy. Pred prácou na stope, v priebehu nasadenia a v priebehu celej stopy je od každého nátlaku upustené. Psovod nasleduje svojho psa a má si udržiavať odstup 10 metrov aj pri voľnom hľadaní. Ako náhle pes nájde predmet, musí ho bez akéhokoľvek pôsobenia psovoda zdvihnúť, aportovať alebo presvedčivo označiť. Označenie môže byť v stoji, v sede alebo v ľahu. Psovod pustí stopovacie vodítko a odoberie sa k svojmu psovi. Zdvihnutím predmetu psovod ukáže, že ho pes našiel. Potom psovod pokračuje so svojim psom v práci na stope. Po nájdení osoby má psovod okamžite zostať stáť. Pes má nájdenú osobu jednoznačne vyštekať, označiť dovádzacím spôsobom alebo voľným spôsobom označiť. Pes má pri vyštekaní zostať v okruhu 2 m okolo schovanej osoby, kým nepríde jeho psovod. Označujúci pes má pri osobe počkať. Dovádzacím spôsobom a voľným spôsobom označenia musí pes svojho psovoda doviesť priamou cestou k schovanej osobe. Na pokyn rozhodcu sa psovod odoberie k svojmu psovi. Po skončení pachovej práce dá psovod psovi vodítko, ide k rozhodcovi, zaujme základný postoj a predá mu nájdené predmety a odhlási sa z pachovej práce. Táto časť skúšky sa končí odhlásením psovoda a vyhlásením výsledkov rozhodcom.

Oddelenie B - Poslušnosť

Oddelenie C - Zručnosť.

Záchranárske psy - Skúška plošného vyhľadávania stupeň A RH-FL A

Delí sa na: Pachová práca **200 bodov**

Poslušnosť **50 bodov**

Zručnosť **50 bodov**

Najvyšší počet bodov **300 bodov**

Oddelenie A - Pachová práca

Najvyšší počet bodov	200 bodov
Cvičenie označovania	20 bodov
Intenzita práce a ovládateľnosť psa	50 bodov
Správanie psovoda	10 bodov
Označenie 2 osôb (2x60 bodov)	120 bodov

Čas na vypracovanie max. 15 minút na hľadanie bez cvičenia označenia, otvorené a uzatvorené priestranstvo, plocha územia cca 10000 - 15000 m², 2 osoby.

Všeobecné ustanovenia:

Psovod má pred začiatkom hľadania rozhodcovi oznámiť spôsob označenia, či pes vyšteká, donášacím spôsobom označí alebo voľným spôsobom. Systém hľadania je pre psovoda ľubovoľný, a musí byť oznámený rozhodcovi. Pes pripravený na hľadanie môže nosiť poznávaciu deku/obojok. Pri voľnom spôsobe označenia beží pes medzi psovodom a obeťou najrýchlejšou cestou sem a tam, a tým psovoda dovedie k obeť. Aby sa všetkým psom zabezpečili rovnaké podmienky, prejde viacero osôb so psami po skúškovej ploche cca 15 min pred začatím skúšky. Osoby, ktoré sa budú schovávať, sú cca 10 min pred začiatkom skúšky dopravené na pozemok po vetre a nesmú byť videné psom ani psovodom.

Podmienky vykonania:

Cvičenie označenia:

Miesto označenia musí byť mimo priestoru hľadania. Osoba sa musí odobrať na miesto označenia bez toho, aby ju pes videl. Na rozkaz rozhodcu pripraví psovod psa na hľadanie a jednorazovým povelom a znamením ho pošle k 30 m vzdialenej viditeľnej sediacej alebo ležiacej osobe. Pes ju má jasne bez pomoci psovoda označiť. Psovod oznámi označenie. Podľa druhu označenia sa psovod na pokyn rozhodcu odoberie k osobe alebo je k nej psom dovedený a oznámi rozhodcovi nález. Psovod má psa odložiť 3 m od miesta nálezu. Pes sa má správať pokojne, v žiadnom prípade nesmie rušiť zachraňovanie. Na rozkaz rozhodcu si má psovod psa vyzdvihnúť a odhlásiť sa u rozhodcu.

Hľadanie:

Psovod má so svojim psom čakať mimo dohľadu, kým nie je zavolaný. Pes pripravený na hľadanie je pustený na mieste pozdávajúcom sa psovodovi, nie však na strane, ktorou boli na pozemok privedení pomocníci. Treba sledovať smer vetra. Pes má na pokyn psovoda prečesať resp. prehrabať pozemok. Má byť preskúšaná intenzita práce a ovládateľnosť psa. Psovod môže opustiť východzí bod až vtedy, keď to nariadi rozhodca. Schovávajúce sa osoby musia ležať alebo sedieť a správať sa pokojne. Psovi musí byť prístupný fyzický a optický kontakt. Miesto schovávajúcich sa osôb sa po každom psovi mení. Pes má nájdenu osobu jasne označiť. Psovod má rozhodcovi oznámiť úspešné označenie a môže sa až na pokyn rozhodcu odobrať ku psovi. Pes sa má pri vyštekávaní zdržovať v okruhu 2 m okolo schovávajúcej sa osoby, kým nepríde jeho psovod. Musí sa zohľadniť povaha terénu. Pri donášacom spôsobe označenia a

voľnom spôsobe označenia musí pes doviest' psovoda priamou cestou k schovávajúcej sa osobe. Prvé chybné označenie pripravuje účastníka o 30% bodov z pachovej práce. Po druhom chybnom označení je pachová práca prerušená. Táto časť skúšky sa končí odhlásením sa psovoda a vyhlásením výsledkov rozhodcom.

Oddelenie B - Poslušnosť

Oddelenie C - Zručnosť

Záchranárske psy - Skúška plošného vyhľadávania stupeň B RH-FL B

Delí sa na: Pachová práca **200 bodov**

Poslušnosť **50 bodov**

Zručnosť **50 bodov**

Najvyšší počet bodov **300 bodov**

Oddelenie A - Pachová práca

Najvyšší počet bodov **200 bodov**

Cvičenie označovania **10 bodov**

Intenzita práce a ovládateľnosť psa **30 bodov**

Správanie psovoda **10 bodov**

Označenie 5 osôb (5x30 bodov) **150 bodov**

Čas na vypracovanie max. 30 minút na hľadanie bez cvičenia označenia, otvorené a minimálne 50% uzatvorené priestranstvo alebo budova, plocha územia cca 25000 - 30000 m², 5 osôb.

Všeobecné ustanovenia:

Úkryty, do ktorých pes nemôže nazrieť, a ktoré sú pre neho nedosiahnuteľné, sú povolené. Úkryty sa môžu nachádzať vo výške max. 2m. Psovod má pred začiatkom hľadania rozhodcovi oznámiť spôsob označenia, či pes vyšteká, donášacím spôsobom označí alebo voľným spôsobom. Systém hľadania je pre psovoda ľubovoľný, a musí byť oznámený rozhodcovi. Pes pripravený na hľadanie môže nosiť poznávaciu deku/obojok. Pri voľnom spôsobe označenia beží pes medzi psovodom a obeťou najrýchlejšou cestou sem a tam, a tým psovoda dovedie k obeti. Aby sa všetkým psom zabezpečili rovnaké podmienky, prejde viacero osôb so psami po skúškovej ploche cca 15 min pred začatím skúšky. Osoby, ktoré sa budú schovávať, sú cca 10 min pred začiatkom skúšky dopravené na pozemok po vetre a nesmú byť videné psom ani psovodom.

Podmienky vykonania:

Cvičenie označenia:

Miesto označenia musí byť mimo priestoru hľadania. Osoba sa musí odobrať na miesto označenia bez toho, aby ju pes videl. Na rozkaz rozhodcu pripraví psovod psa na hľadanie a jednorazovým povelom a znamením ho pošle k 30 m vzdialenej viditeľnej sediacej alebo ležiacej osobe. Pes ju má jasne bez pomoci psovoda označiť. Psovod oznámi označenie. Podľa druhu označenia sa psovod na pokyn rozhodcu odoberie k osobe alebo je k nej psom dovedený a oznámi rozhodcovi nález. Psovod má psa odložiť 3 m od miesta nálezu. Pes sa má správať pokojne, v žiadnom prípade nesmie rušiť zachraňovanie. Na rozkaz rozhodcu si má psovod psa vyzdvihnúť a odhlásiť sa u rozhodcu.

Hľadanie:

Psovod má so svojim psom čakať mimo dohľadu, kým nie je zavolaný. Pes pripravený na hľadanie je pustený na mieste pozdávajúcim sa psovodovi, nie však na strane, ktorou boli na pozemok privedení pomocníci. Treba sledovať smer vetra. Pes má na pokyn psovoda prečesať resp. prehrabať pozemok. Má byť preskúšaná intenzita práce a ovládateľnosť psa. Psovod môže opustiť východzí bod až vtedy, keď to nariadi rozhodca. Schovávajúce sa osoby musia ležať alebo sedieť a správať sa pokojne. Psovi nemusí byť prístupný fyzický a optický kontakt. Miesto schovávajúcich sa osôb sa po každom psovi mení. Pes má nájdenu osobu jasne označiť. Psovod má rozhodcovi oznámiť úspešné označenie a môže sa až na pokyn rozhodcu odobrať ku psovi. Pes sa má pri vyštekávaní zdržovať v okruhu maximálne 2 m okolo schovávajúcej sa osoby, kým nepríde jeho psovod. Musí sa zohľadniť povaha terénu. Pri donášacom spôsobe označenia a voľnom spôsobe označenia musí pes doviest' psovoda priamou cestou k schovávajúcej sa osobe. Prvé chybné označenie pripravuje účastníka o 30% bodov z pachovej práce. Po druhom chybnom označení je pachová práca prerušená. Táto časť skúšky sa končí odhlásením sa psovoda a vyhlásením výsledkov rozhodcom.

Oddelenie B - Poslušnosť

Oddelenie C - Zručnosť

Záchranárske psy - Skúška v ruinách stupeň A RH-T

A

Delí sa na: Pachová práca **200 bodov**

Poslušnosť **50 bodov**

Zručnosť **50 bodov**

Najvyšší počet bodov **300 bodov**

Oddelenie A - Pachová práca

Najvyšší počet bodov	200 bodov
Cvičenie označovania	20 bodov
Intenzita práce a ovládateľnosť psa	40 bodov
Správanie psovoda	20 bodov
Označenie 2 osôb (2x60 bodov)	120 bodov

Čas na vypracovanie max. 15 minút na hľadanie bez cvičenia označenia, rumovisko 400 - 600 m², v rovine alebo rozdelené na poschodia, 2 osoby.

Všeobecné ustanovenia:

2 schované osoby (psovi nesmie byť umožnený optický ani fyzický kontakt).
Rozptýlenie: tlejúci oheň, zvuky motora, údery kladivom, bubnovanie atď., ako aj výstrely vedľa rumoviska. Psovod má pred začiatkom hľadania rozhodcovi oznámiť spôsob označenia, či pes vyšteká, donášacím spôsobom označí alebo voľným spôsobom. Pes pripravený na hľadanie môže nosiť poznávaciu deku/obojok. Pri voľnom spôsobe označenia beží pes medzi psovodom a obeťou najrýchlejšou cestou sem a tam, a tým psovoda dovedie k obeť. Psovod môže vstúpiť na rumovisko až vtedy, keď to nariadi rozhodca. Úkryty osôb majú byť od seba najmenej 10 m vzdialené. Osoby musia byť najmenej 15 minút pred nasadením psa na svojom mieste. Úkryty predošlého psa musia byť otvorené, úkryty sa musia každý krát meniť, použité úkryty sa ale môžu znova použiť. Bezprostredne pred nasadením a počas práce psa po rumovisku prejdú krížom krážom najmenej 3 osoby.

Podmienky vykonania:

Cvičenie označenia:

Práca sa začína 10 m (označené na zemi) pred miestom, kde sa skrýva osoba v rúre s krytom alebo v debne. Miesto označenia je umiestnené mimo oblasti hľadania a musí byť ako také jasne poznateľné. Úkryt je ukázaný psovodovi. Na nariadenie rozhodcu psovod pripraví psa na hľadanie a pošle ho do úkrytu. Tam má pes po zavetrení označiť. Po tom, ako pes označil, môže psovod na nariadenie rozhodcu opustiť svoje miesto a vyzdvihnúť psa. Potom je pes odložený 3 m od miesta nálezu, kde sa má správať pokojne a v žiadnom prípade nemá rušiť zachraňovanie. Psovod má pomôcť pri vyslobodzovaní osoby. Ako náhle je otvor dostatočne veľký, vyzdvihne odloženého psa a nechá ho preniknúť k osobe. Na nariadenie rozhodcu má psovod vyzdvihnúť psa a odhlásiť sa u rozhodcu. Povel so znamením je pri štarte označenia povolený. Nie sú povolené povely a znamenia, ktoré vyvolajú označovanie správanie.

Oddelenie B - Poslušnosť

Oddelenie C - Zručnosť.

Záchranárske psy - Skúška v ruinách stupeň B RH-T

B

Delí sa na: Pachová práca **200 bodov**

Poslušnosť **50 bodov**

Zručnosť **50 bodov**

Najvyšší počet bodov **300 bodov**

Oddelenie A - Pachová práca

Najvyšší počet bodov **200 bodov**

Cvičenie označovania **10 bodov**

Intenzita práce a ovládateľnosť psa **30 bodov**

Správanie psovoda **10 bodov**

Označenie 5 osôb (5x30 bodov) **150 bodov**

Čas na vypracovanie max. 40 minút na hľadanie bez cvičenia označenia, rumovisko 400 - 800 m², v rovine alebo rozdelené na poschodia, 5 osôb.

Všeobecné ustanovenia:

5 schovaných osôb (psovi nesmie byť umožnený optický ani fyzický kontakt).
Rozptýlenie: tlejúci oheň, zvuky motora, údery kladivom, bubnovanie atď., ako aj výstrely vedľa rumoviska. Psovod má pred začiatkom hľadania rozhodcovi oznámiť spôsob označenia, či pes vyšteká, donášacím spôsobom označí alebo voľným spôsobom. Pes pripravený na hľadanie môže nosiť poznávaciu deku/obojok. Pri voľnom spôsobe označenia beží pes medzi psovodom a obeťou najrýchlejšou cestou sem a tam, a tým psovoda dovedie k obeti. Psovod môže vstúpiť na rumovisko až vtedy, keď to nariadi rozhodca. Úkryty osôb majú byť od seba najmenej 10 m vzdialené. Osoby musia byť 15 minút pred nasadením psa na svojom mieste. Úkryty predošlého psa musia byť otvorené, úkryty sa musia každý krát meniť, použité úkryty sa ale môžu znova použiť. Bezprostredne pred nasadením a počas práce psa po rumovisku prejdú krížom krážom najmenej 3 osoby.

Podmienky vykonania:

Cvičenie označenia:

Práca sa začína 10 m (označené na zemi) pred miestom, kde sa skrýva osoba v rúre s krytom alebo v debne. Miesto označenia je umiestnené mimo oblasti hľadania a musí byť ako také jasne poznateľné. Úkryt je ukázaný psovodovi. Na nariadenie rozhodcu psovod pripraví psa na hľadanie a pošle ho do úkrytu. Tam má pes po zavetrení označiť. Po tom, ako pes označil, môže psovod na nariadenie rozhodcu opustiť svoje miesto a vyzdvihnúť psa. Potom je pes odložený 3 m od miesta nálezu, kde sa má správať pokojne a v žiadnom prípade nemá rušiť zachraňovanie. Psovod má pomôcť pri vyslobodzovaní osoby. Ako náhle je otvor dostatočne veľký, vyzdvihne odloženého

psa a nechá ho preniknúť k osobe. Na nariadenie rozhodcu má psovod vyzdvihnúť psa a odhlásiť sa u rozhodcu. Povel so znamením je pri štarte označenia povolený. Nie sú povolené povel a znamenia, ktoré vyvolajú označovanie správania.

Hľadanie:

Psovod má so svojim psom čakať mimo dohľadu, kým nie je zavolaný. Pes pripravený na hľadanie je pustený na mieste pozdávajúcom sa psovodovi, nie však na strane, ktorou boli na pozemok privedení pomocníci. Treba sledovať smer vetra. Pes má na pokyn psovoda prehľadať pozemok. Má byť preskúšaná intenzita práce a ovládateľnosť psa. Pes má nájdenu osobu jasne označiť. Psovod má rozhodcovi oznámiť úspešné označenie a môže sa až na pokyn rozhodcu odobrať ku psovi. Pes sa má pri vyštekávaní zdržovať v okruhu maximálne 2 m okolo schovávajúcej sa osoby, kým nepríde jeho psovod. Pri donášacom spôsobe označenia a voľnom spôsobe označenia je označenie hodnotené, keď pes psovoda dovedol priamou cestou k schovanej osobe. Prvé chybné označenie pripravuje účastníka o 30% bodov z pachovej práce. Po druhom chybnom označení je pachová práca prerušená. Táto časť skúšky sa končí odhlásením sa psovoda a vyhlásením výsledkov rozhodcom.

Oddelenie B - Poslušnosť

Oddelenie C - Zručnosť